



REPUBLIKA SLOVENIJA  
**MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR**

SLUŽBA ZA ODNOS Z JAVNOSTMI

Dunajska cesta 47, 1000 Ljubljana

T: 01 478 73 63

F: 01 478 74 25

E: pr.mop@gov.si

www.mop.gov.si

UKOM

[predlagam.vladi@gov.si](mailto:predlagam.vladi@gov.si)

Številka: **0913 -8/2015/1**

Datum: 25. 5. 2015

**Zadeva: Predlog 655-114: Omejitev gnojenja z gnojnico –gnojščico, ko ni dežja**

Zveza: e-pošta, z dne 15. 5. 2015

Spoštovani,

v nadaljevanju vam posredujemo odgovor na predlog 6655 - 114.

*Predlagam omejitev gnojenja z gnojnico tako, da se prepove gnojenje, da kmetje lahko gnojijo kadar koli. S tem ko lahko gnojijo kadarkoli, dosti kmetov nalašč provocira vaščane/krajane in jim zaradi močnega smrada onemogoča zračenje prosotorv, velikokrat se zgodi tudi, da kmetje nalašč to počno več tednov zapored, poleg tega pa sploh takrat ni napovedano deževje, da bi ta smrad izničil.*

*zakon trenutno omejuje samo:*

*Uredba o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Uradni list RS, št. 113/2009 in 5/2013) določa omejitve glede gnojenja. Omejitve se nanašajo na:*

- *splošne časovne omejitve (1. Gnojenje z gnojevko in gnojnico je na zemljiščih brez zelene odeje prepovedano od 15. novembra do 15. februarja, razen na kmetijskih zemljiščih brez zelene odeje v določenih katastrskih občinah (na Primorskem je vnos prepovedan od 1. decembra do 31. januarja); 2. Gnojenje z gnojevko in gnojnico je na zemljiščih z zeleno odejo prepovedano od 1. decembra do 15. januarja, razen na kmetijskih zemljiščih z zeleno odejo v katastrskih občinah na Primorskem);*
- *omejitve glede gnojenja na specifičnih vrstah tal, ki se jih ne sme gnojiti (prepoved gnojenja na poplavljenih in zamrznjenih tleh ter tleh prekritih s snežno odejo);*
- *omejitve oziroma prepoved gnojenja na strmih površinah;*
- *omejitve oziroma prepoved gnojenja glede na zajetje pitne vode (vnos gnojil v tla ali na tla in preoravanje trajnega travinja sta prepovedana v razdalji 100 m od objekta za zajem pitne vode, ki je vključen v sistem javne oskrbe s pitno vodo, če za območje okoli tega objekta s posebnimi predpisi ni določen vodovarstveni režim) in vodnih teles;*

*Predlagam tri predloge, in sicer :*

*Prvi je, da se z zakonom določi, da lahko kmetje začnejo gnojiti zemljišča z gnojnico le takrat ko začne deževati, tako se že v začetku zmanjša možnost smrada, ki je obupen, ter ostalega onesnaževanja. Seveda bi to veljalo samo za gnojnico, za katero vemo da ima zelo močan smrad, za gnojenje z gnojem pa bi ostalo vse nespremenjeno.*

*Drugi predlog je, da v primeru, da prvi predlog nebi bil sprejet, da se z zakonom določi, da je gnojenje možno samo ob določenih dneh. Strokovnjaki bi povedali kdaj je najbolj primeren čas za gnojenje in določijo točne dneve, npr. enkrat spomladi in enkrat pozno poleti. Npr. Zadnji teden v marcu in pa zadnji teden v avgustu. Ves ostali čas pa bi bilo gnojenje z gnojnico prepovedano.*

*Tretji predlog pa je, da v primeru, da ne prvi ne drugi nebi bila sprejeta, da se omeji gnojenje na občinski ravni, tako da se kmetje določene vasi dogovorijo kdaj bodo gnojili in da vsi gnojijo naenkrat, seveda o tem obvestijo vse vaščane, Mislim da bi s tem predlogom naredili veliko k temu, da nebi bilo nejevoljnih vaščanov, ki ne morejo zračiti svojih prostorov itd. Čisto preprosto, verjetno bi se vsi strinjali, da če veš kdaj bodo gnojili, da potrpiš tisti teden, kot pa da se vsak kmet sam odloči brez da kdo ve, opaziš pa s tem, da začne smrdeti.*

*Še enkrat bi rad ponovil, problem je gnojnica in ne gnoj, zato za vse predloge velja samo za gnojnico!*

## ODGOVOR

Prejeli smo predlog št. 6655-114 z dne 26.3.2015, posredovan preko spletnega orodja *predlagam.vladi.si*. V skladu s sklepom Vlade RS 38200-11/2009/9 z dne 23.7.2009, ki določa, da morajo pristojni organi v najkrajšem možnem času oziroma najkasneje v 20 dneh na predlog pripraviti ustrezen odgovor oziroma stališče organa, smo predlog preučili in vam nanj posredujemo naslednje ugotovitve:

Omejitve in prepovedi, ki se sicer nanašajo na gnojenje kmetijskih zemljišč z gnojnico in gnojevko, so določene z Uredbo o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Uradni list RS, št. 113/09, 5/13 in 22/15; v nadaljnjem besedilu: nitratna uredba), endar gre pri tem zgolj za omejitve in prepovedi, ki se nanašajo na varstvo voda. Z nitratno uredbo je namreč v slovenski pravni red v celoti prenesena Direktiva Sveta z dne 12. december 1991 o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (91/676/EGS), ti. nitratna direktiva. Nitratna uredba določa mejne vrednosti vnosa dušika iz kmetijskih virov v tla ali na tla ter ukrepe za zmanjšanje in preprečevanje onesnaževanja voda, ki ga povzročajo nitrati iz kmetijskih virov.

V skladu z določbami citirane uredbe lahko kmetijska gospodarstva gnojijo kmetijska zemljišča z živinskimi gnojili le v količinah, ki ne presegajo mejnih vrednosti (170 kg N/ha kmetijskih zemljišč v uporabi na ravni kmetijskega gospodarstva), določenih s citirano uredbo. To pomeni, da kmetje po kmetijskih zemljiščih ne smejo polivati neomejenih količin gnojnice in gnojevke. Prav tako morajo kmetje gnojila uporabljati v skladu s potrebami rastlin po hranilih. Iz potreb rastlin po hranilih izhajajo določbe, ki se v nitratni uredbi nanašajo na časovne omejitve uporabe gnojil, torej na čas, ko rastline za svojo rast in razvoj hranil v obliki gnojil ne potrebujejo oziroma jih rabijo v zelo omejenih količinah, kar velja za pozno jesen in zimo. V nitratni uredbi so določene še nekatere druge prepovedi in omejitve, ki jih morajo kmetje upoštevati pri izvajanju gnojenja. Prepovedano je namreč gnojenje z gnojevko in gnojnico na tleh, ki so nasičena z vodo, ali na poplavljenih zemljiščih, ali na zemljiščih, ki so prekrita s snežno odejo, ali na strminah, kjer gnojevka ali gnojnica odteka po površini, ki je nagnjena k vodotokom, ali na zamrznjenih tleh ali ob vodotokih. Gnojila morajo biti po površini, ki se jo gnoji, enakomerno raztrošena.

Predlogi, ki smo jih prejeli preko spletnega orodja *predlagam.vladi.si* št. 6655-114 z dne 26.3.2015, so z vidika varovanja voda sporni, kar utemeljujemo z naslednjim:

V kolikor bi predpisali naj se kmetijska zemljišča gnojijo z gnojevko in gnojnico le takrat, ko dežuje, bi s tem lahko povzročili večje spiranje gnojevke in gnojnice v površinske vode oziroma s precejanjem v podzemne vode, kar bi privedlo do onesnaženja površinskih oziroma podzemnih voda. Prav tako je treba dodajati gnojila rastlinam takrat, ko jih rastline potrebujejo, torej je treba izbrati optimalni čas gnojenja glede na potrebe rastlin in ne na čas, ko dežuje.

Predlog, naj se kmetijska zemljišča gnojijo samo ob določenih dneh oziroma naj strokovnjaki povejo kdaj je najbolj primeren čas za gnojenje in določijo točne dneve, npr. enkrat spomladi in enkrat pozno poleti, je strokovno nesprejemljiv. Ponovno poudarjamo, da je treba rastlinam dodajati hranila v obliki gnojil, ko rastline hranila rabijo za svojo rast in razvoj, kar se dogaja od

začetka pomladi do sredine jeseni. Prav tako imajo različne rastline v različnih fazah rasti specifične potrebe po hranilih, zato se v sezoni rasti posamezne rastline gnoji večkrat (začetno gnojenje, dognojevanje), kar pomeni, da je nemogoče določiti točno določene datume gnojenja.

Predlogu, da se kmetje določene vasi dogovorijo kdaj bodo gnojili in da vsi gnojijo naenkrat in da o tem obvestijo vse vaščane, sicer ne nasprotujemo in je to stvar dogovora kmetov in njihovih sovaščanov. Vendar pri tem spet poudarjamo, da lahko kmetje gnojijo samo v skladu s potrebami rastlin. Torej, če gre za iste vrste rastlin v istih fazah rasti se kmetje lahko dogovorijo, da ta kmetijska zemljišča gnojijo istočasno.

Ne glede na navedeno se na Ministrstvu za okolje in prostor, v Direktoratu za okolje vodijo tudi aktivnosti v zvezi z rešitvami za zmanjšanje izpustov dušikovih spojin v zrak iz kmetijstva, v sklopu katerih se bodo poiskale ustrezne rešitve za zmanjšanje izpustov amonijaka prek ustreznih postopkov krmljenja rejnih živali, ustreznega skladiščenja živinskih gnojil in gnojenja z majhnimi izpusti v zrak, s čimer bo posredno zmanjšan tudi moteči smrad.

Posebnih predpisov, ki bi urejali izključno problematiko smradu v Sloveniji nimamo, prav tako priprava tovrstnih predpisov trenutno ni načrtovana.

S spoštovanjem,

Ministrstvo za okolje in prostor